

En ungdom uden kriminalitet

Tydelig konsekvens,
flere i uddannelse og arbejde

En ungdom uden kriminalitet

Tydlig konsekvens, flere i uddannelse og arbejde

22. april 2015

2014/2015:22

**Såfremt der er spørgsmål
kan henvendelse rettes til:**

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf. 72 26 84 00

ISBN

978-87-92760-34-0

ISBN html

978-87-92760-35-7

Design

BGRAPHIC

Fotos

Scanpix

Web

Publikationen kan hentes på

www.jm.dk

www.sm.dk

En ungdom uden kriminalitet

Tydelig konsekvens,
flere i uddannelse og arbejde

Indhold

Vi er på rette vej – men vi skal understøtte, at succesen fortsætter	6
En styrket indsats mod kriminalitet blandt børn og unge	9
De konkrete initiativer:	
Bedre samarbejde på tværs af myndighederne	13
Nye og styrkede reaktioner	14
Tidlig og forebyggende indsats over for børn og unge	16
Initiativer over for børn og unge i kontakt med retssystemet	18

Vi er på rette vej

– men vi skal understøtte, at succesen fortsætter

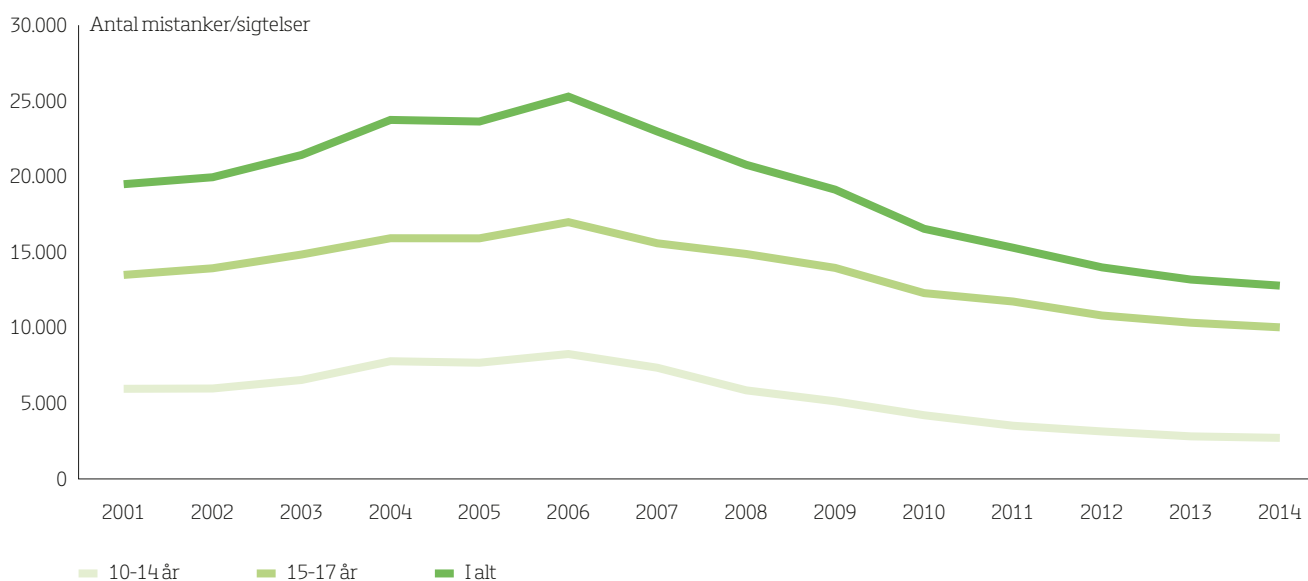
Ungdomskriminaliteten er faldet uafbrudt de seneste 8 år. Fra 2006 til 2014 er antallet af mistanker og sigtelser mod 10-17-årige halveret.

Kriminaliteten blandt børn og unge er faldet fra knap 25.300 sigtelser og mistanker for straffelovsovertrædelser i 2006 til godt 12.800 i 2014.

Udviklingen tyder på, at den nuværende indsats mod ungdomskriminalitet virker – det er i sig selv en stor succes. Figur 1 viser udviklingen i kriminalitet blandt børn og unge fra 2001 til 2014.

Vi skal bygge videre på og styrke det fundament, som er lagt over de senere år med vægt på forebyggelse og konsekvens. At forhindre børn i at komme ud i kriminalitet og starte en kriminel løbebane er en kerneopgave for velfærdsstaten. Børn og unge skal have et liv med uddannelse, arbejde og familie frem for kriminalitet, og de børn og unge, som træder ved siden af og begår kriminalitet, skal hurtigt mærke, at deres handlinger har konsekvenser.

Figur 1: Antal mistanker/sigtelser mod 10-17-årige 2001-2014

Der har siden 2006 været meget store årlige fald i kriminaliteten blandt børn og unge. Samtidig tyder tallene på, at der er behov for at skubbe på udviklingen for at fastholde succesen.

Således var de årlige fald i perioden fra 2007 til 2013 ca. mellem 5 og 10 pct. i kriminaliteten blandt børn og unge i alderen 10-17 år, jf. tabel 1. Siden 2012 har de

årlige fald imidlertid været aftagende, og faldet i 2014 på 3 pct. er det mindste fald, siden ungdomskriminaliteten begyndte at falde i 2007.

Tallene tyder på, at der er behov for, at vi skærper fokus på de redskaber, der virker – at vi gør en ekstra indsats for at fastholde succesen.

Tabel 1: Årlig udvikling i antallet af kriminelle forhold blandt børn og unge (procent)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
10-14 år	-10,9	-20,2	-12,3	-17,8	-16,3	-10,6	-10,3	-3,5
15-17 år	-8,2	-4,5	-6,2	-11,9	-4,5	-7,9	-4,4	-2,9
I alt	-9,1	-9,6	-7,9	-13,5	-7,5	-8,5	-5,7	-3,0

Kilde: Justitsministeriets Forskningskontor.

Tabel 2: Unge og kriminelle forhold, 2014

Antal kriminelle forhold	1	2	3-4	5-9	10-24	25+	I alt
Antal unge*	745	301	296	293	219	46	1.900

* Unge fordelt efter antal kriminelle forhold som 17-årige opgjort over deres liv fra det 10. til det 17. år.
Kilde: Justitsministeriets Forskningskontor.

Regeringens retspolitik

Regeringens retspolitik hviler på elementerne forebyggelse, straf og resocialisering. Regeringens indsats mod ungdomskriminalitet afspejler dette retspolitiske udgangspunkt.

Børn skal ikke straffes som voksne. Men det er afgørende, at vi som samfund sætter tidligt og effektiv ind, så børn med det samme mærker, at kriminalitet har konsekvenser, og at alle stilles til ansvar for deres handlinger. Dette sikres bedst ved en tværfaglig indsats, hvor barnets udvikling er i fokus – ikke ved at bringe barnet ind i retssystemet.

Vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at hjælpe børn og unge på ret kurs til et liv med uddannelse og arbejde.

Regeringen har opstillet en række sociale 2020-mål. Et af disse er, at vi skal nedbringe andelen af udsatte unge, der begår kriminalitet. Det indgår også som et af de overordnede mål for regeringens integrationspolitik at forebygge, at nydanske børn og unge bliver marginaliserede og begår kriminalitet.

Unge med en kriminel løbebane

Hvis unge begår kriminalitet tidligt i livet, kan det være starten på en kriminel løbebane og måske en forråelse, som med tiden kan føre til deltagelse i organiseret kriminalitet, afstandtagen fra det samfund, vi lever i, og udførelse af langt mere brutale og afstumpede forbrydelser.

Til illustration er der 265 17-årige, som har begået ti eller flere kriminelle forhold, jf. tabel 2.

Opgørelsen i tabel 2 viser, at kun meget få unge i dag bliver det, man kan kalde egentlige vaneforbrydere. Det er således vigtigt, at der tidligt sættes målrettet ind over for den enkelte. Regeringen ønsker ikke at sænke den kriminelle lavalder og dermed stemple alle børn og unge, som begår kriminalitet, som forbrydere. Vi vil derimod sikre en tværfaglig indsats, så vi hjælper barnet og den unge rigtigt første gang.

En styrket indsats mod kriminalitet blandt børn og unge

Regeringen vil bygge videre på de gode resultater og understøtte succesen, så vi kan fastholde en udvikling, hvor færre børn og unge starter en kriminel løbebane, og hvor flere unge kommer ud af kriminalitet.

I perioden 2010-2012 var den kriminelle lavalder sat ned fra 15 til 14 år, uden at det havde effekt på hverken omfanget eller arten af straffelovsovertrædelser, hvor en 14-årig blev registreret som mulig skyldig.

Regeringen vil videreudvikle og styrke indsatsen mod ungdomskriminalitet. Der er brug for en tidlig, håndfast og helhedsorienteret tilgang, hvor myndighederne i endnu højere grad samarbejder på tværs om at støtte barnet eller den unge til et liv uden kriminalitet.

Regeringen vil styrke det tidlige myndighedssamarbejde og dermed sikre, at der hurtigt skabes en fælles opmærksomhed om de børn og unge, som har begået kriminalitet.

Samtidig skal børn og unge – uanset om de er over eller under den kriminelle lavalder – hurtigere opleve, at deres forbrydelser har konsekvenser, og at alle stilles til ansvar for deres forbrydelser.

Regeringen lægger derfor op til en styrket indsats mod ungdomskriminalitet gennem en række initiativer.

Udspillet vil betyde, at flere unge får mulighed for et liv med uddannelse, arbejde og familie frem for kriminalitet, fængsel og banderelationer. Samtidig sikres det, at der sættes ind på en måde, som er tilpasset barnets eller den unges individuelle forhold, uanset om den pågældende er over eller under den kriminelle lavalder.

Bedre samarbejde på tværs af myndighederne

I dag er forløbet for børn og unge, som begår kriminalitet, forskelligt afhængig af, om de er over eller under den kriminelle lavalder. Men overgangen fra barn til voksen er glidende, og det bør afspejles i, hvordan vi skrider ind over for kriminel adfærd.

Vi skal videreudvikle det tværgående myndigheds-samarbejde, der virker. Der skal være helhed og sammenhæng i indsatsen, og de gode værktøjer skal udbredes og anvendes oftere og mere systematisk.

UDSPILLET'S TRE FORMÅL:

- For det første skal børn og unge, som begår kriminalitet, mærke, at det har konsekvenser.
- For det andet skal der sættes tidligt ind, så færre børn og unge starter på en kriminel løbebane, og så de børn og unge, som er slået ind på en kriminel løbebane, kan få hjælp til at komme tilbage på ret kurs, før de kommer ud i mere alvorlig kriminalitet og forråelse.
- For det tredje skal det tværgående samarbejde mellem især politiet, de sociale myndigheder og kriminalforsorgen styrkes, så der sikres en effektiv og helhedsorienteret indsats.

11 NYE INITIATIVER MOD UNGDOMSKRIMINALITET

Bedre samarbejde på tværs af myndighederne

1. Oprettelse af Reaktionsråd.

Nye og styrkede reaktioner

2. Styrkelse af ungepålæg.
3. Politibistand ved ungepålæg.
4. Konfliktråd som alternativ til straf.
5. Konfliktråd som led i indsatsen over for børn under 15 år.
6. Udvidet adgang til at anvende zoneforbud ved hashhandel.

Tidlig og forebyggende indsats over for børn og unge

7. Lillebrorstrategi.
8. Fokus på skabelse og formidling af fritidsjob.
9. Kvalitetsløft af bekymringssamtaler.

Initiativer over for børn og unge i kontakt med retssystemet

10. Børne- og ungestrategi ved domstolene.
11. Større fokus på børn og unge, der optræder som ofre eller vidner i straffesager.

Regeringen vil etablere én vej ind i systemet for alle børn og unge, som begår kriminalitet, og den rette reaktion på kriminaliteten skal vurderes på baggrund af den enkeltes situation.

Regeringen vil derfor oprette Reaktionsråd i hver politikreds, som består af repræsentanter fra politiet, de sociale myndigheder og – hvis den unge er over 15 år – kriminalforsorgen. Lærere, pædagoger, SSP-medarbejdere og andre fra den unges netværk kan også inddrages efter behov.

Nye og styrkede reaktioner

Det er samfundets pligt at sætte håndfast og støttende ind, allerede når børn og unge begynder at udvise de første tegn på kriminalitet eller ligegyldighed over for samfundet. Regeringen er optaget af at sikre, at børn og unge, som begår kriminalitet, meget hurtigt mærker, at deres handlinger har konsekvenser. Samfundets værdier og forventninger skal være tydelige, så det er klart for de unge og deres forældre, at de har et ansvar, de skal leve op til. Og når de unge overtræder samfundets spilleregler ved at begå kriminalitet, skal samfundet klart markere, at det er uacceptabelt og har konsekvenser.

De unge skal stilles til ansvar for deres handlinger. Det kan f.eks. ske ved at konfrontere de unge med ofrene for deres kriminalitet og ved, at de unge skal betale tilbage til samfundet. Regeringen foreslår som et konkret nyt redskab at pålægge de unge at betale tilbage til samfundet, når de har begået kriminalitet, ved at give dem en samfundsnyttig opgave, som de skal udføre som alternativ til straf.

Børn skal ikke sidestilles med voksne, når det handler om samfundets reaktion over for kriminalitet. Børn ansvarliggøres og hjælpes bedst ved en tidlig og social reaktion, som de holdes op på – ikke ved, at de får en plet på straffeattesten og bliver mærket som kriminelle.

Samfundets reaktion over for børn og unge, som begår kriminalitet, skal være målrettet den enkelte og tage højde for individuelle forhold, så de rette værktøjer kan komme i spil.

To adskilte forløb for en 14-årig og 15-årig

Hvis to klassekammerater på 14 og 15 år begår en forbrydelse i fællesskab, skal deres sag i dag behandles i to meget forskellige systemer – selv om de var fælles om forbrydelsen og har den samme sociale baggrund i øvrigt.

Den 14-åriges sag behandles som udgangspunkt af de sociale myndigheder, hvorimod den 15-åriges sag i princippet både vil blive behandlet ved anklage-myndigheden (som efter omstændighederne sigter og rejser tiltale), domstolene (som afsiger en dom, der, hvis den er fældende, som udgangspunkt registreres på straffeattesten) samt af de sociale myndigheder.

Den 15-årige vil dermed i væsentligt højere grad blive konfronteret med konsekvenserne af sin handling og blive pålagt et ansvar af samfundet, dog uden at opleve en tydelig sammenhæng og koordination mellem de involverede myndigheder.

Konfliktråd

Konfliktråd som supplement til straf har været anvendt landsdækkende i Danmark siden 2010. I konfliktråd mødes gerningsmanden og offeret under formaliserede forhold og taler forbrydelsen igennem.

Mødet ledes af en uddannet mægler. Der har pr. 1. januar 2015 været afholdt over 2.900 konfliktråd.

Ungepålæg

Ungepålæg kan i dag pålægges børn og unge i alderen 12-17 år, når den unge har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd, og det vurderes, at et frivilligt samarbejde med barnet eller den unge og forældre-myndighedsindehaveren ikke er tilstrækkeligt.

F.eks. kan den unge pålægges at skulle være hjemme på et nærmere fastsat tidspunkt eller bidrage til at genoprette forrettet skade.

Tidlig og forebyggende indsats

De unge skal have støtte og hjælp til at vælge et liv uden kriminalitet. Som samfund har vi et medansvar for at beskytte vores unge og drage omsorg for at få dem på rette spor – jo tidligere, jo bedre. Vi ser eksempelvis, at unge mennesker stifter bekendtskab med bandemiljøet allerede i teenageårene og derved introduceres til en kriminel livsstil. Det vil vi ikke acceptere. I regeringens udspil er der derfor fokus på den tidlige og forebyggende indsats.

Lige så konsekvent, vi som samfund skal reagere på kriminaliteten, lige så konsekvent skal vi sætte ind over for kriminalitetens årsager. Med en tidlig og målrettet indsats kan vi forhindre, at den enkelte slår ind på en egentlig kriminel løbebane – og dermed også forhindre fremtidige tilfælde af mere alvorlig kriminalitet. Samtidig kan en tidlig indsats være med til at sikre, at de unge ikke spilder vigtige år i deres liv på kriminalitet – og i stedet tager en uddannelse og udvikler positive sociale relationer.

Initiativer over for børn og unge i kontakt med retssystemet

Regeringen vil nytænke, hvordan børn og unge generelt bliver behandlet i retssystemet.

Børn og unge kan komme i kontakt med retssystemet på flere måder, og det er vigtigt, at vi som system har de rette redskaber til at håndtere dem – uanset om de er formodede gerningsmænd, vidner eller ofre.

Regeringen har i den forbindelse særlig fokus på, at børn, der er ofre for seksualforbrydelser, incest eller familievold, og som derfor er i en særlig sårbar position, behandles så skånsomt som muligt i den kontakt med myndighederne, som er nødvendig for, at gerningsmanden kan blive dømt.

De konkrete initiativer

Bedre samarbejde på tværs af myndighederne

1

Oprettelse af Reaktionsråd

Det går den rette vej med bekæmpelsen af ungdomskriminalitet. Der mangler imidlertid en fast og fælles ramme for alle de involverede myndigheders behandling af sager mod børn og unge, som er mistænkt for at have begået kriminalitet. Der er brug for at styrke det tværgående samarbejde samtidig med, at vi sikrer en effektiv indsats målrettet det enkelte barn eller den enkelte unge, uanset om barnet eller den unge er over eller under den kriminelle lavalder. Derfor skal der etableres én vej ind i systemet for alle børn og unge, som begår kriminalitet, og den rette reaktion på kriminaliteten skal vurderes på baggrund af den enkeltes situation.

Regeringen vil derfor oprette Reaktionsråd i hver politikreds, som består af repræsentanter fra politiet, de sociale myndigheder og – hvis den unge er over 15 år – fra kriminalforsorgen. Lærere, pædagoger, SSP-medarbejdere og andre fra den unges netværk kan også inddrages efter behov. Reaktionsrådets opgave bliver at vurdere den enkelte sag, så snart der er begrundet mistanke om, at en person under 18 år har begået kriminalitet, og komme med indstillinger til henholdsvis anklagemyndigheden/domstolene (unge over den kriminelle lavalder) og de sociale myndigheder (børn under den kriminelle lavalder) om den konkrete indsats over for barnet eller den unge.

Reaktionsrådet indkalder straks efter, at der foreligger begrundet mistanke om, at barnet eller den unge har begået en forbrydelse, vedkommende og dennes forældre til at deltage i en del af det møde, hvor rådet drøfter den pågældendes sag. Formålet er, at barnet eller den unge mærker, at der bliver set med alvor på den begåede kriminalitet. Samtidig er det med til at fastholde forældrenes ansvar for barnet eller den unge.

Reaktionsrådets indstilling vil som udgangspunkt skulle lægges til grund, når der skal fastsættes foranstaltninger eller sanktioner over for børn og unge, som har begået

kriminalitet. Kommunen vil være forpligtet til at begrunde en eventuel beslutning om ikke at følge rådets indstilling, og retterne vil skulle tillægge anbefalingen væsentlig betydning ved fastsættelse af sanktion.

Regeringen vil med etableringen af det nye Reaktionsråd sikre, at der sker en systematiseret tværsektoriel og hurtig vurdering i den enkelte sag, og at denne vurdering danner grundlag for den videre sagsbehandling i det strafferetlige eller det sociale system. Dette samarbejde vil således være mere hensigtsmæssigt end de udtalelser, som i dag udveksles mellem politiet og de sociale myndigheder, når der skal indledes straffesager mod unge over den kriminelle lavalder.

Oprettelsen af Reaktionsråd vil samtidig understøtte en ensartet sagsbehandling. Det vil styrke retssikkerheden og medvirke til at give barnet eller den unge oplevelsen af, at kriminalitet har konsekvenser – for samfundet, for den unge selv og for ofrene.

Gode erfaringer med myndighedssamarbejde

I **Aalborg Kommune** har der været etableret et tværgående samarbejde mellem politi, SSP, Skole- og Kulturforvaltningen og Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen som led i et projekt i Aalborg Øst.

Målsætningen har været at nedbringe antallet af unge, der begår kriminalitet eller udviser anden uhensigtsmæssig adfærd, ved at handle hurtigt, effektivt og tværfagligt i enkeltsager. Strategien bygger på en koordineret og forebyggende indsats.

I **Esbjerg Kommune** arbejder de sociale myndigheder og kriminalforsorgen tværgående som led i projekt Styr på ventetiden. Målgruppen er unge i alderen 18-30 år, der har modtaget en dom og venter på at skulle afsone.

Ventetiden opleves ofte som svær med risiko for forværring af den unges situation. Her arbejder myndighederne sammen med den unge om at få styr på økonomi, bolig, misbrugsbehandling eller pause i evt. uddannelsesforløb. Tilgangen er, at en god indsættelse giver en god løsladelse og dermed større chancer for ikke at falde tilbage i kriminalitet.

De konkrete initiativer

Nye og styrkede reaktioner

2

Styrkelse af ungepålæg

Der er i dag mulighed for at pålægge en ung, der f.eks. har begået hærværk, at udføre et stykke arbejde for at genoprette den skade, han eller hun har forårsaget. Det kan bidrage til at ansvarliggøre den unge. I en del tilfælde er den skade, som den unge har forvoldt, imidlertid allerede udbedret, når der er truffet afgørelse i den unges sag. Butiksejeren, der har fået sin facade overmalet, har måske selv sørget for at fjerne graffiti'en. Derfor er der behov for også på anden vis at kunne holde den unge ansvarlig over for samfundet.

Regeringen vil i højere grad pålægge unge at genoprette den skade, som de har forvoldt ved deres kriminalitet, og indføre mulighed for at pålægge de unge at udføre andet samfundsnyttigt arbejde.

Regeringen lægger op til, at muligheden for at pålægge unge at genoprette forvoldt skade skal benyttes oftere i kommunernes sociale og kriminalpræventive indsats, når det er relevant. Samtidig skal paletten af foranstaltninger, der kan anvendes som led i ungepålæg, udvides, så unge mellem 13 og 17 år kan pålægges at udføre et andet samfundsnyttigt arbejde. Det kan f.eks. ske i sager, hvor det af praktiske grunde ikke kan lade sig gøre at pålægge den unge at udbedre den konkrete skade, der er forårsaget. Samfundsnyttigt arbejde kan eksempelvis være, at den unge skal hjælpe til i kommunen med at vedligeholde parker eller andre offentlige områder, hjælpe til med rengøring og vedligeholdelse i en lokal boligforening i nærheden af den unges bopæl eller assistere på det kommunale bibliotek med forefaldende arbejde.

Formålet er, at den unge mærker, at kriminel adfærd har konsekvenser, samtidig med at den reaktion, som den unge mødes med, bidrager til at anvise et alternativ til kriminalitet.

I den forbindelse skal ungepålæg, herunder pålæg om samfundsnyttigt arbejde, også kunne anvendes i straffesager mod unge i alderen 15 til 17 år som et vilkår til en betinget fængselsstraf og ved tiltalefrafald, hvis kommunen har samtykket hertil.

3

Politibistand ved ungepålæg

Det er allerede i dag muligt at bestemme, at politiet skal bistå kommuner ved iværksættelsen af ungepålæg, men hjemmelen udnyttes ikke i praksis. Den manglende inddragelse af politiet kan give den unge et indtryk af, at sociale reaktioner på kriminalitet ikke skal tages lige så alvorligt som de strafferetlige.

Regeringen vil sikre, at der følges op på bl.a. ungepålæg, og at barnet eller den unges manglende deltagelse medfører nye reaktioner. I den forbindelse vil regeringen sikre, at politiet, når det er relevant, bistår kommunerne i håndhævelsen af elementer i ungepålæg – f.eks. til gennemtvungelse af samfundsnyttigt arbejde. Den unge skal således opleve, at der ligger en reel konsekvens bag de sociale foranstaltninger – at samfundet mener det alvorligt.

4

Konfliktråd som alternativ til straf

Konfliktråd, hvor gerningsmanden og offeret mødes under formaliserede forhold og taler forbrydelsen i gennem, kan i dag i visse straffesager bruges som et supplement til straf. Erfaringerne med den nuværende konfliktrådsordning er gode.

En undersøgelse af konfliktrådsordningen i 2012 viste, at 85 pct. af de adspurgte (såvel gerningsmænd som ofre) karakteriserede konfliktrådet som vellykket.

For at udbrede anvendelsen af konfliktråd over for gerningsmænd under 18 år, hvor dette kan gavne både offeret og gerningsmanden, ønsker regeringen, at konfliktråd skal kunne være et alternativ til egentlig straf. Det er således regeringens opfattelse, at der med en øget anvendelse af konfliktråd både sikres en øget ansvarliggørelse af gerningsmanden og en lettere vej videre i livet for offeret.

Eksempelvis vil den familie, som har været udsat for indbrud i deres hjem, kunne få vished om, at der ikke lå noget personligt bag forbrydelsen, ligesom indbrudstyven vil få mulighed for at undskylde over for de mennesker, hvis liv han eller hun uden videre omtanke har berørt dybt.

Det vil være en forudsætning for deltagelse i konfliktråd, at den unge i det væsentlige har tilstået den strafbare handling, at både offeret og den unge, der har begået handlingen, har givet samtykke til deltagelse i konfliktråd, og at Reaktionsrådet på baggrund af bl.a. offerets samtykke indstiller, at sagen egner sig til behandling i konfliktråd.

Ordningen vil blive anvendt i sager, som i dag afgøres med en betinget dom eller tiltalefrafald, dvs. navnlig ved f.eks. indbrud, anden tyveri og hærværk. Det vil med andre ord ikke være muligt at anvende ordningen ved alvorlig kriminalitet, som i dag vil udløse en ubetinget fængselsstraf.

5

Konfliktråd som led i indsatsen over for børn under 15 år

De sociale myndigheder har i dag ikke mulighed for at anvende konfliktråd som reaktion over for børn, der begår lovovertrædelser.

Regeringen ønsker, at deltagelse i konfliktråd som noget nyt også skal kunne anvendes som reaktion i sager ved de sociale myndigheder – dvs. også i tilfælde af kriminalitet, hvor den mistænkte er et barn under den kriminelle lavalder.

Det er nærliggende, at det også i disse sager vil kunne være gavnligt for både den mistænkte og den forurettede, at de kan mødes og få talt en episode igennem under ordnede forhold.

6

Udvidet adgang til at anvende zoneforbud ved hashhandel

Det er politiets vurdering, at der navnlig i bandemiljøet anvendes unge under 18 år i forskellige roller i forbindelse med handel med hash. Eksempelvis bliver de unge brugt som "hashvagter" og "løbere", der transporterer stof og penge mellem depot og salgssted. Funktionen som vagt eller løber kan potentielt udvikle sig til et egentligt medlemskab af en bandegruppering og danner dermed grundlag for en kriminel løbebane.

Regeringen vil derfor sikre mulighed for i højere grad at anvende zoneforbud over for personer, som deltager i åbenlys gadehandel med narkotika, og som tidligere er straffet for salg af narkotika. Et zoneforbud vil indebære, at de pågældende ikke må færdes frem og tilbage eller tage ophold inden for en radius af 500 meter – eller, hvis geografiske eller andre hensyn tilsiger det, op til 1.000 meter – fra det sted, hvor de har deltaget i handlen.

Zoneforbud vil bl.a. kunne finde anvendelse på sælgere, "løbere", "hashvagter" og andre, som deltager i den organiserede gadehandel, og vil kunne medvirke til at rykke kriminaliteten væk fra områder, hvor børn og unge ofte færdes. Det kan bidrage til et tryggere byrum og mindske risikoen for, at andre – især helt unge – lokkes ind i de kriminelle miljøer.

Samtidig vil zoneforbuddene have en præventiv effekt, idet de unge, som meddeles et zoneforbud, ikke fremover vil kunne opholde sig i nærheden af det sted, hvor de begik deres kriminalitet.

De konkrete initiativer

Tidlig og forebyggende indsats over for børn og unge

7

Lillebrorstrategi

Der er allerede i dag fokus på børn og familier i udsatte boligområder i flere kommuner, men der er brug for skærpet opmærksomhed på især de yngre søskende. Forskning viser, at børn og unge, der vokser op i socialt udsatte boligområder og har kriminelle søskende og marginaliserede forældre, har større risiko for selv at komme ud i kriminalitet. Det kan eksempelvis være helt unge drenge, som bliver rekrutteret til kriminelle bander gennem deres ældre brødre.

Regeringen vil tage initiativ til en lillebrorstrategi, som skal styrke det tidlige og forebyggende arbejde i udsatte boligområder. Vi skal undgå, at f.eks. yngre drenge følger deres ældre søskende ud i kriminalitet. Derfor skal der sikres opmærksomhed på begyndende negativ adfærd hos de mindre søskende gennem en kortlægning af områdets udsatte familier.

Der bliver således iværksat et samarbejdsprojekt i 4-6 kommuner med udsatte boligområder, hvor der sættes målrettet ind for at forebygge, at især yngre brødre i udsatte familier får den samme uheldige livsstil med fravær, kriminalitet, asociale venner mv. som deres storebrødre. Målgruppen er familier med børn i aldersgruppen 10-14 år, hvis ældre søskende er kendt af politiet og de sociale myndigheder. Fokus er på at fastholde de yngre søskende i en konstruktiv skolegang og et godt og aktivt fritidsliv, så de kan vælge den kriminelle adfærd fra.

8

Fokus på at skabe og formidle fritidsjob

Vi ved, at fritidsjob øger sandsynligheden for, at unge tager en uddannelse og kommer i beskæftigelse senere i livet. Fritidsjob kan give de unge et øget kendskab til arbejdsmarkedet og sociale netværk, der kan være adgangsgivende til fremtidige jobs. Desværre er der i dag mange kriminalitetstruede børn og unge, som ikke har et fritidsjob, ligesom der er virksomheder, som måske gerne vil gøre en indsats lokalt, men ikke har tradition for at gøre brug af unge i fritidsjob. Derfor er der behov at understøtte og facilitere oprettelse og formidling af fritidsjob målrettet denne gruppe af børn og unge.

Regeringen vil udvikle nye metoder og samarbejdsformer, som skal styrke skabelsen og formidlingen af fritidsjobs til 13-17-årige kriminalitetstruede børn og unge. Det kan eksempelvis være tiltag, der understøtter et samarbejde mellem erhvervsorganisationer eller lokale virksomheder og kommuner om at tilbyde fritidsjob til målgruppen. På lokalt plan bliver der oprettet en fritidsjobformidling rettet mod unge, der har brug for hjælp til at formulere en ansøgning eller kontakte en virksomhed, eller har brug for støtte i den første periode i jobbet. Derudover bliver der bl.a. etableret en pulje, hvor små og mellemstore virksomheder, der ikke har erfaring med at ansætte fritidsjobbere, kan søge støttemidler til ansættelse af kriminalitetstruede unge under 18 år.

Som en del af initiativet vil der også blive sat fokus på at få flere unge til at lave frivilligt arbejde. Formålet er at klæde de unge bedre på til at varetage og fastholde fritidsjob og frivilligt arbejde, så de på den måde bliver introduceret til arbejdsmarkedet og sporet væk fra en kriminel løbebane.

9

Kvalitetsløft af bekymringssamtaler

Bekymringssamtaler er et værktøj, som bliver anvendt af både politiet og kommunerne ved bekymrende adfærd hos børn og unge. Samtalen bruges bl.a. til at kortlægge den unges ressourcer og risici samt til at tale om, hvordan den unge undgår bekymrende adfærd

i fremtiden. Rigspolitiet har pr. 1. januar 2015 oprettet et 3-dages uddannelsesforløb for det personale ved politiet, som afholder bekymringssamtaler. For at sikre den størst mulige kvalitet i bekymringssamtalerne og den størst mulige vidensdeling mellem myndighederne vil regeringen sikre, at uddannelsesforløbene fremadrettet også bliver tilbudt til de relevante fagpersoner i kommunerne.

De konkrete initiativer

Initiativer over for børn og unge i kontakt med retssystemet

10

Børne- og ungestrategi ved domstolene

Der er i dag ikke noget krav om, at domstolene skal have en strategi over for børn og unge, som deltager i retssager. Det kan have stor betydning for børn og unge, der kommer i kontakt med retsvæsnet, hvis systemet ikke er opmærksom på deres helt særlige behov.

Regeringen vil derfor tage initiativ til, at der i hver enkel retskreds skal lægges en børne- og ungestrategi, så hver enkel byret indretter sig på en sådan måde, at retten kan håndtere sager med børn og unge bedst muligt. Dette initiativ har bl.a. den fordel, at der tages højde for, at børn og unge kan optræde som forurettede eller vidne i sager, hvor den tiltalte er over 18 år, og hvor de pågældende kan have det samme behov for forståelse som en tiltalt.

11

Større fokus på børn og unge, der optræder som ofre eller vidner i straffesager

Videoafhøring bruges i dag kun ved børn under 13 år. Der kan dog foreligge særlige omstændigheder, herunder navnlig vedrørende barnets udvikling og psykiske tilstand, som medfører, at der kan foretages videoafhøring af ældre børn.

Videoafhøring indebærer, at barnet eller den unge hurtigst muligt efter politianmeldelsen og i trygge rammer afgiver en forklaring, der optages på video og afspilles som bevis i retten, så barnet eller den unge ikke behøver at møde personligt i retten. Herved får barnet eller den unge en mere skånsom behandling i retssystemet og gode vilkår for at komme sig over hændelsen.

Regeringen vil udvide brugen af videoafhøring af børn og unge, der er ofre eller vidner i straffesager.

Fremover vil ordningen også kunne bruges ved afhøring af børn under 15 år i sager om seksualforbrydelser og i sager om vold begået inden for familien. Øvrige børn og unge under 18 år vil herudover kunne videoafhøres, hvis særlige omstændigheder taler for det.

